

Jokainen koulupäivä on tärkeä

Itä-Lapin alueen koululäsnäolomalli
(Savukoski, Kemijärvi, Pelkosenniemi, Sodankylä)

Eija Arvola, Sitouttava kouluyhteisötyö Itä-Lapissa 2024

Miksi jokainen koulupäivä on tärkeä?

- 5. luokan poissaolojen perusteella voidaan ennustaa toisen asteen (ammattikoulu/lukio) sujuminen.
- Kun poissaolot ovat pitkiä (viikko) tai yksittäisiä poissaolopäiviä on paljon
 - Oppimiseen syntyy aukkoja --> oppimisen vaikeuksia.
 - Sosiaaliset suhteet voivat kärsiä --> kaverivaikeuksia, vaikeuksia tulla porukkaan takaisin.
 - Kouluun paluu voi jännittää jo viikonkin jälkeen --> aikuisen tuki tärkeää.

Kun oppilas on poissa koulusta, hän jää ilman opetusta - oli syy mikä tahansa.

Poissaolojen syitä voi olla

- Fyysinen sairaus --> sairaana ei kouluun
- Oppimisen vaikeudet
- Kaveriongelmat tai kiusaaminen
- Ei halua olla erossa vanhemmistaan
- Ahdistuneisuutta, masennusta, pelkoa
- Koulun ulkopuolella olevat "houkutukset": nukkuminen myöhään, saa pelata kotona, kaveriporukka

Näin voi tukea lapsesi koulun käyntiä

Tue arkirytmii: riittävästi unta ja liikuntaa, terveellinen aamupala ja päivän ateriat, ruutuaikaa rajallisesti. Perinteinen herätyskello nuoren huoneessa yöllä on parempi kuin kännykkä.

Puhu koulusta myönteisesti, selvitä ristiriidat suoraan koulun aikuisten kanssa.

Luo lapsen luottamusta, että hankalasta tunteesta tai vaikeasta tilanteesta selvittää. Ole herkästi yhteydessä kouluun, jos oppilas tarvitsee tukea.

Tue oppilaan kouluun lähtemistä ystävällisesti, mutta jämäkästi. Hankalana aamuna on parempi tulla kouluun, vaikka sovitusti myöhässä tai seuraavalle tunnille, kuin jäädä koko päiväksi kotiin.

Älä kuittaa sellaisia poissaoloja, joista et ole varma, vaan ole suoraan yhteydessä opettajaan.

- Kuuntele
- Kannusta
- Kehu
- Luo toivoa, yhdessä selvittäään!
- Vahvista itsetuntoa, sinä ole hyvä juuri tuollaisena kuin olet!

Tukea annetaan varhaisessa vaiheessa

- Kaikki poissaolot lasketaan, myös luvalliset poissaolot.
 - Poikkeuksena osallistuminen koulun omaan toimintaan, esim. tukioppilas, oppilaskunta, opiskeluhuolto yms.
- Poissaolot kasvavat pikkuhiljaa --> koulun on annettava varhaista tukea.

Esimerkkejä huolen aiheista

- Usein hankala lähteä kouluun.
- Pyytää usein saada jäädä kotiin. Oireet voivat alkaa jo edellisenä iltana.
- Vaikeus palata kouluun loman tai sairauden jälkeen (viikko).
- Poissaoloja usein päivinä, jolloin on tapahtuma, koe, esitelmä tai tietyn aineen oppitunti.
- Usein fyysisiä oireita mm. päänsärky, vatsakipu, huono olo.
- Fyysiset oireet, jotka helpottavat, kun saa jäädä kotiin.
- Jatkuva yhteydenpito kotiin kesken päivän tai oppilas pyytää usein päästä kotiin kesken koulupäivän.
- Sosiaalisten tilanteiden välttely, muutokset kaverisuhteissa.

Mitä teen, jos minulla on huoli?

Puhu lapsesi kanssa
rauhallisesti.

Onko koulussa jotain, joka
harmittaa, jännittää,
ärsyttää, pelottaa?

Ole yhteydessä
opettajaan.

Voit ottaa yhteyttä myös
kuraattoriin tai
kouluterveydenhoitajaan.

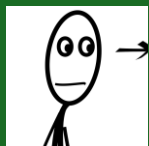
Älä yritä liian pitkään
yksin.

Apua saat Laphan
perheiden palvelusta:
lapha.fi/pyyda-apua

Oppilaan ja huoltajan velvollisuudet

Oppilaan tulee osallistua laissa säädettyyn opetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta (perusopetuslaki 35§)

Huoltajalla on lain mukaan velvollisuus huolehtia siitä, että oppilas suorittaa oppivelvollisuuden (oppivelvollisuuslaki 9§)

Poissaoloja kouluvuoden aikana pitää välttää, sillä jokainen päivä poissa koulusta heikentää oppimistuloksia.

Koulun velvollisuudet

Opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. (perusopetuslaki 26 §)

Koulun tehtävänä on puuttua suunnitelmallisesti poissaoloihin ja auttaa oppilaita onnistumaan koulutyössään. (opetussuunnitelma)

Poissaolojen lisääntyessä tai pitkittyessä tulee olla viipymättä yhteydessä opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisiin.

- Koululäsnäolomalliin voitte tutustua tarkemmin koulunne kotisivuilta.
- Kotisivuilta löytyvät myös ohjeet huoltajalle poissaolojen ilmoittamisesta.

ITÄ-LAPIN KOULULÄSNÄOLOMALLI			
<p>Ennaltaehkäisevät toimet: Kaikki me koulun aikuiset kohtaamme oppilaat yksilöllisesti ja annamme positiivista palautetta. Kunnioitamme kaikki toistemme henkistä ja fyysistä koskemattomuutta. Kiusaamistapaukset selvitämme välittömästi. Opetamme tunne- ja vuorovaikutustaitoja kaikissa arjen tilanteissa. Ryhmyttämistä teemme kaikissa oppiaineissa vuoden ympäri. Oppimisen tukea tarkistamme säännöllisesti lukuvuoden aikana. Huoltajien kanssa pidämme tiivistä yhteyttä, esim. vanhempaintapaamisissa. Kannustamme oppilaita ja huoltajia siihen, että jokainen koulupäivä on tärkeä.</p>			
<p>Puututaan heti yhdestä tunnista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luvaton poissaolo. - Poistuminen kesken koulupäivän (muu kuin sairaus). - Oppilas kieltäytyy menemästä oppitunnille. <p>Huolta aiheuttavat poissaolot, joihin puututaan ilman poissaolorajoja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilas toistuvasti poissa samoilta oppitunneilta, päiviltä tai tilanteista (kokeet, esitelmät, tapahtumat). - Oppilaalla toistuvasti psyykosomaattisia oireita (vatsa- ja pääkiput ilman syytä). <p>Toimenpiteet, jotka tehdään</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luokanopettaja (LO) tai luokanvalvoja (LV) puhuu oppilaan ja huoltajan kanssa ja konsultoi tarvittaessa opiskeluhoiltoa. - LO/LV kirjaa yhteydenoton ja sovitut tukitoimet <i>Wilmaan varhaisen puuttumisen lomakkeeseen</i> tai <i>Wilmoittajaan</i>. 	<p>alakoulu 40 h/ yläkoulu 50 h/ lukuvuosi</p> <ul style="list-style-type: none"> - LO/LV keskustelee oppilaan ja huoltajan kanssa ja selvittää poissaolojen syitä. - LO/LV tarkistaa poissaolojen aikaisen oppimisen ja varmistaa pedagogisen tuen riittävyyden (esim. tukiopetuksen tarpeen). -Tarvittaessa laaditaan oppimissuunnitelma tai päivitetään oppimissuunnitelma/HOJKS. - LO/LV kirjaa yhteydenoton ja sovitut tukitoimet <i>Wilmaan varhaisen puuttumisen lomakkeeseen</i> tai <i>Wilmoittajaan</i>. - LO/LV konsultoi erityisopettajaa tai opiskeluhoillon edustajaa ja/tai kokoa monialaisen asiantuntijaryhmän, jos oppilaasta on huolta. 	<p>70 h /80 h/ lukuvuosi</p> <ul style="list-style-type: none"> - LO/LV tapaa oppilaan ja huoltajan. - LO/LV selvittää poissaolojen syyt ja tarkistaa pedagogisen tuen riittävyyden. - LO/LV sopii huoltajan kanssa tarvittavat tukitoimet ja kirjaa ne <i>Wilmaan varhaisen puuttumisen lomakkeeseen</i> tai <i>Wilmoittajaan</i> ja tarvittaessa <i>oppimissuunnitelmaan/HOJKS:iin</i>. - LO/LV sopii poissaolojen tiiviimmästä seurannasta ja seurantatapaamisen ajankohdan. - LO/LV ohjaa oppilaan tarvittaessa kouluterveydenhoitajalle, kuraattorille, koululääkärille. - LO/LV kokoa monialaisen asiantuntijaryhmän, jos on tarvetta. 	<p>90 h /110 h/ lukuvuosi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskeluhoillon edustaja tekee kartoituksen poissaolojen syistä (esim. KESY-kortit, SRAS-R tai ISAP). - LO/LV järjestää monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisen, jossa laaditaan <i>koululäsnäoloa tukeva suunnitelma</i> tai <i>suunnitelma kouluun paluusta</i>. - Suunnitelma kirjataan <i>opiskeluhoillon asiakirjaan</i> ja pedagogisen tuen osalta <i>oppimissuunnitelmaan/HOJKS:iin</i>. - Palaverissa nimetään vastuhenkilö, joka pitää tiivistä yhteyttä kotiin. Sovitaan yhteydenpidon tapa ja tiheys. - LO/LV ohjaa huoltajat ottamaan yhteyttä Laphan perheiden palveluihin, jos palveluille on tarvetta. - Tarvittaessa tehdään yhdessä huoltajan kanssa yhteydenotto sosiaalihuoltolain mukaisen tuen tarpeen arvioimiseksi.
<p>Jos oppilaan poissaolot pitkittyvät tukitoimista huolimatta ja/tai viimeistään, kun poissaoloja on yli 170 h/220 h/lukuvuosi tai jos lastensuojelulain 25§ täyttyy</p> <p>LO/LV tekee huoltajan kanssa yhdessä <i>yhteydenoton sosiaalihuoltolain mukaisen tuen tarpeen arvioimiseksi</i>. Jos yhteistyössä on toistuvasti haasteita tai lastensuojelulain 25§ ilmoitusvelvollisuus täyttyy, LO/LV tekee <i>lastensuojeluilmoituksen</i>. Yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus kirjataan koulussa sovitulla tavalla. Tarvittaessa oppilaalle voidaan tehdä hallinnollinen päätös erityisistä opetusjärjestelyistä tai vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta.</p>			

Huolta aiheuttavat poissaolot

Luvattomat poissaolot tai lähtö kotiin kesken päivän, poissaolot samoilta päiviltä, tunneilta tai tapahtumista yms.

Opettaja soittaa huoltajalle heti.

Sovitaan tukitoimet.

Jos tarve --> opiskeluhoolto tai perheiden palvelut.

40 h alakoulu tai 50 h (yläkoulu)

Opettaja puhuu oppilaan kanssa.

Opettaja soittaa huoltajalle.

Jos tarve --> opiskeluhoollon palvelut.

70 h/80 h

Opettaja pyytää oppilaan ja huoltajan tapaamiseen

Selvitetään poissaolojen syyt ja tuki.

Jos tarve --> opiskeluhoolto tai perheiden palvelut.

Sovitaan seurantalaveri.

90 h/110 h (10 % annetusta opetuksesta)

Opettaja pyytää oppilaan ja huoltajan tapaamiseen.

Mukaan tulee opiskeluhoolto --> monialainen työryhmä.

Selvitetään poissaolojen syyt ja tuki. Sovitaan seurantalaveri.

Jos tarve --> perheiden palvelut/sosiaali-toimen palvelut.

170 h / 220 h (20 % annetusta opetuksesta)

Opettaja pyytää oppilaan ja huoltajan tapaamiseen säännöllisesti.

Mukana opiskeluhoolto ja oppilaan vastuuhenkilö ja muut toimijat.

Tarkistetaan oppilaan saama tuki ja tehdään tarvittavat muutokset.

Tehdään yhdessä yhteydenotto sosiaali-toimen tuen tarpeen arvioimiseksi, ellei jo tehty.

Ohjeet huoltajalle poissaolotilanteissa

Jos lapsesi on poissa terveydellisistä syistä

- Ilmoita oppilaan luokanopettajalle tai luokanvalvojalle.
- Voit tehdä ilmoituksen koko päivästä suoraan Wilmaan (tuntimerkinnot) tai yksittäisen oppitunnin Wilma-viestillä opettajalle.
- Jos oppilaalla olisi poissaolon aikana koe, esitelmä, palautuspäivä tai muu arvioitava tehtävä, on hyvä sopia suoraan ainetta opettavan opettajan kanssa, että milloin oppilas tekee sen.
- Jos oppilas jää jälkeen opetuksesta, hänellä on oikeus tukiopetukseen.

Jos lapsellasi on terveydenhuoltoon liittyvä käynti (hammaslääkäri, terveyskeskus, kuntoutus, terapia, perheneuvola yms.)

- Lähetä Wilma-viesti luokanopettajalle tai luokanvalvojalle.

Jos lapsesi tarvitsee luvan olla poissa koulusta

- Oppilaan tulee osallistua laissa säädettyyn opetukseen johon hänet on otettu, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta (perusopetuslaki)
- Huoltajan on pyydettävä lupa oppilaan poissaoloon. Luvan poissaoloon myöntää opettaja tai luokanvalvoja (enintään 5 pv) tai rehtori (yli 5 pv).
- Jos anot lupaa **vain osalle koulupäivästä**, lähetä Wilma-viesti luokanopettajalle tai luokanvalvojalle.
- Jos anot lupaa **kokonaiselle tai useammalle päivälle**, tee se **hyvissä ajoin etukäteen** Wilmassa olevalla **poissaoloanomuksella**. Poissaoloanomus löytyy Wilmasta: hakemukset ja päätökset --> tee uusi hakemus. HOX! Lomake ei toimi Wilma sovelluksella, vaan pitää käyttää nettiselainta!
- Oppilaan on selvitettävä ja sovittava **etukäteen** poissaolon aikaiset tehtävät, läksyt, kokeet, palautuspäivät ym. ainetta opettavan opettajan kanssa.

Poissaoloja kouluvuoden aikana pitää välttää, sillä jokainen päivä poissa koulusta heikentää oppimistuloksia.

Huoltajalla on lain mukaan velvollisuus huolehtia siitä, että oppilas suorittaa oppivelvollisuuden (oppivelvollisuuslaki).

Poissaolojen selvittäminen Wilmaan

- Huoltaja selvittää poissaolon syyn Wilmassa --> tuntimerkinnot
- Huoltaja voi merkitä luvattoman poissaolon tai terveydellisiin syihin liittyvän poissaolon.
- Muut poissaolot merkitsee opettaja.
- Kokopäivän terveydelliset syyt –poissaolon voi huoltaja merkitä suoraan Wilman tuntimerkintöihin.
- Yksittäinen oppitunti ilmoitetaan opettajalle Wilma-viestillä.

Selvitettävä (punainen)	<ul style="list-style-type: none">• Huoltaja pitää selvittää poissaolo Wilmaan. Jos huoltaja ei pysty selvittämään poissaoloa itse, hän ottaa yhteyttä luokanopettajaan tai luokanvalvojaan.
Luvatun poissaolo (oranssi)	<ul style="list-style-type: none">• Oppilas poissa koulusta ilman lupaa• Oppilas koulussa, mutta ei oppitunnilla ilman lupaa.• Yli oppitunnin kestävä myöhästyminen.• Huoltaja ei ole anonut lupaa poissaololle tai lupaa ei ole myönnetty.
Terveydellisiin syihin liittyvä poissaolo (keltainen)	<ul style="list-style-type: none">• Fyysinen sairaus tai psyykkiset oireet, joka estää kouluun tulemisen.• Fyysiseen tai psyykkiseen terveydenhuoltoon liittyvä vastaanottokäynti.• Hammaslääkäri- tai terveystieteidenkäynti, tapaaminen perhetyöntekijän, sosiaalityöntekijän, toimintaterapeutin ym. kanssa tai muu asiakaskäynti terveyden ja hyvinvoinnin tukemiseksi

Huoltajan anoma vapaa (vihreä)

- Opettaja kirjaa poissaolon huoltajan poissaoloanomuksen ja siitä tehdyn päätöksen perusteella.
- Yksittäiset oppitunnit (esimerkiksi lähtö aikaisemmin koulusta matkan vuoksi)
 - Huoltaja pyytää lupaa opettajalta Wilma-viestillä.
- Kokonaiset koulupäivät.
 - Huoltaja tekee anomuksen Wilman lomakkeella, poissaoloanomus.
- Esimerkiksi:
 - Terveystenhoitoon liittyvä käynti (LKS ym.) kestää koko koulupäivän.
 - Harrastukseen liittyvä poissaolo (esim. esiintymismatka, yläkoululeiri)
 - Oppilas etävanhemmalla ym.

Muu selvitetty poissaolo

- Käytetään vain erityisissä poikkeustilanteissa.
- Esimerkiksi
 - Odottamaton perhetilanne (lähiomaisen vakava äkillinen sairauskohtaus, tapaturma tai kuolema).
 - Erittäin poikkeuksellinen sääolosuhde, joka estää liikenteen.
 - Opetuksen epäys koulupäiväksi tai määräaikainen erottaminen (POL 36§).
- Opettaja merkitsee huoltajan selvityksen perusteella.

Merkinnät, joita ei lasketa poissaoloksi

- Myöhässä (vaalean sininen): oppilas tulee oppitunnille myöhässä. Myöhästymistä ei lasketa poissaoloksi, mutta usein toistuviin myöhästymisiin puututaan koululäsnäolomallin mukaisesti.
- Muu koulutyö (violetti): Oppilas on koulussa, mutta luvallisesti poissa oppitunnilta, esim. oppilaskunta, tukioppilas, muu koulun toiminta, opo, opiskeluhuolto.
- Opetuksessa muualla (turkoosin vihreä): sairaalakoulu, erityisen opetusjärjestelyn päätöksessä (POL 18§) sovittu opiskelu muualla kuin koulussa.
- Erityisopetuksessa (roosa)
- Osa-aikaisessa erityisopetuksessa (pinkki)